

Konspekt lekcji

Temat lekcji: „Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki w latach 1775 - 1783 - przyczyny, przebieg, skutki

Program nauczania: P. Milcarek, M. Robak, *Program nauczania: Przez tysiąclecia i wieki. Gimnazjum. Klasy 1-3, [WSiP], Warszawa 2009*

CELE OGÓLNE:

1. Poznawcze:

- Ukazanie przyczyn, przebiegu, skutków wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki z Wielką Brytanią w latach 1775-83.

2. Kształcące:

- Rozwijanie umiejętności pracy z mapą, tekstem źródłowym oraz ikonografią;
- Doskonalenie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego.

3. Wychowawcze:

- Ukazanie wspólnej jedności kolonistów kontynentu amerykańskiego w walce z polityką represyjną Wielkiej Brytanii.

CELE OPERACYJNE:

I. Wiadomości:

Kategoria A: Zapamiętywanie wiadomości:

Uczeń:

- poznaje sytuację wewnętrzną w koloniach angielskich przed rokiem 1775;
- wylicza przyczyny konfliktu;
- wymienia bitwy toczące się podczas wojny;
- podaje postanowienia Konstytucji Stanów Zjednoczonych;
- określa daty: 07. 1776, grudzień 1773, 1783, 1787;
- wymienia postanowienia i skutki Deklaracji Niepodległości;
- podaje skutki wojny;
- wylicza przywódców rewolucji amerykańskiej: George Waszyngton, Benjamin Franklin, Tomasz Jefferson.
- wylicza co najmniej dwóch sławnych Polaków biorących udział w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych po stronie kolonistów;
- podaje wszystkie nazwy kolonii angielskich w Ameryce Północnej;
- rozróżnia osoby biorące udział w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

Kategoria B: Zrozumienie wiadomości:

Uczeń:

- streszcza przebieg działań wojennych toczących się podczas konfliktu;
- podaje powody przegranej Wielkiej Brytanii; wyjaśnia pojęcia: Konstytucja, Deklaracja Niepodległości, „Bostońska herbata”, system prezydencki, opłata stemplowa;
- opisuje postawę państw europejskich względem tej wojny;

- interpretuje zależności dalszych losów USA od Deklaracji Niepodległości na podstawie tekstu źródłowego;
- omawia system władzy w Stanach Zjednoczonych opierając się na konstytucji.

II. Umiejętności:

Kategoria C: Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych:

Uczeń:

- porównuje siły stron walczących w konflikcie;
- pokazuje na mapie położenie kolonii amerykańskich: i wymienia ich nazwy;
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew: Lexington (1775), Saratoga (1777), Savannah (1779), Yorktown i Jamestown (1781);
- buduje model przyczynowo-skutkowy przebiegu konfliktu.

Kategoria D: Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych, nowych:

Uczeń:

- uzasadnia swoje stanowisko na temat wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki;
- ocenia postawę kolonistów amerykańskich w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Metody:

opowiadanie z elementami pokazu; pogadanka; praca pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem mapy, ikonografii, tekstu źródłowego; dyskusja; burza mózgów; wykład.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik szkolny: Małkowski T., Rzeźniowiecki J., *Historia II. Podręcznik do gimnazjum* [Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe], Gdańsk 2004.
- mapa zamieszczona w podręczniku: *Kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej podczas wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki*;
- prezentacja multimedialna ze źródłami ikonograficznymi oraz tekstem źródłowym – [załącznik nr 1](#);
- teksty źródłowe: *Deklaracja Niepodległości kolonii angielskich w Ameryce Północnej* w podręczniku s. 192 – [załącznik nr 2](#);
- karta pytań wraz z tekstem źródłowym - fragmentem *Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki* (przeznaczona do rozdania uczniom i wklejenia do zeszytu) – [załącznik nr 3](#);
- krzyżówka (przeznaczona do rozdania uczniom i wklejenia do zeszytu) – [załącznik nr 4](#);
- tablica.

TOK LEKCJI:

OGNIWA LEKCJI (CZAS)	TREŚCI MERYTORYCZNE	CZYNNOŚCI NAUCZYCIELA/UCZNIĄ, METODY	KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW
I. CZYNNOŚCI ORGANIZACYJNO		Przywitanie klasy. Sprawdzenie listy	

– PORZĄDKOWE (2')		obecności	
II. REKAPITULACJA WTÓRNA (4')	Temat poprzedniej lekcji: „Nowe potęgi w Europie. „	N: Burza mózgów: * Kto mi wyjaśni pojęcie władza absolutna ? * Kto mi wskaże na mapie Imperium Rosyjskie za panowania Piotra I oraz Katarzyny II ? * Proszę wymienić reformy Marii Teresy i Józefa II. * Proszę mi wymienić najważniejsze przyczyny, przebieg oraz skutki wojny siedmioletniej.	Rozwijanie umiejętności lokalizacji faktów historycznych w przestrzeni. Umiejętności zapamiętywani a przyswojonej wiedzy.
III. OGNIWO WIĄŻĄCE (2')	Wprowadzenie do nowego tematu lekcji.	N: Na ostatniej lekcji poznaliście dzieje wzrastania władzy absolutnej w państwie Pruskim, Imperium Rosyjskim oraz Monarchii Habsburskiej. Przyglądaliśmy się również Europie zajętej wojną siedmioletnią. Dziś powędrujemy na kontynent amerykański oraz przeniesiemy się w czasie do wieku XVIII, gdzie przyjrzymy się procesowi powstawania państwa, które stanowi potęgę w świecie współczesnym, mianowicie będziemy mówić dziś o powstaniu Stanów Zjednoczonych. Zapiszmy temat dzisiejszej lekcji: <i>Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki w latach 1775-1783 – przyczyny, przebieg, skutki.</i> Nauczyciel zapisuje temat na tablicy. Uczniowie zapisują temat w zeszytach. W czasie lekcji nauczyciel zapisuje na tablicy wszelkie nowe dla uczniów nazwiska, nazwy miejscowości, daty i pojęcia.	
IV. TOK LEKCJI WŁAŚCIWEJ (29')	*sytuacja wewnętrzna w koloniach brytyjskich przed rokiem 1775. (5')	N: opowiadanie. Po okresie wielkich odkryć geograficznych do Ameryki zaczęły napływać tysiące osadników z Europy. Ziemie położone bardziej na północ odstraszyły Hiszpanów oraz Portugalczyków swoim	Zapamiętywanie wiadomości, skupienie uwagi

	<p>- lokalizacja kolonii angielskich na kontynencie amerykańskim;</p>	<p>chłodniejszym klimatem i obecnością wojowniczych plemion Indian. Chłodniejsze warunki nie przeszkadzały Anglikom i Francuzom. Anglicy próbowali założyć osady na wschodnim wybrzeżu dzisiejszych Stanów Zjednoczonych. Z kolei w Kanadzie i w głębi kontynentu osiedlili się Francuzi. W 1607 roku grupa osadników angielskich założyła pierwszą stałą osadę na wschodnim wybrzeżu Jamestown w Wirginii. W pierwszej połowie XVIII wieku powstało łącznie 13 kolonii brytyjskich w Ameryce Północnej.</p> <p>* Proszę kto mi wskaże na mapie te kolonie brytyjskie, które brały udział w wojnie o niepodległość USA ? Zastanawiacie się pewnie co powodowało, iż Anglicy osiedlali się za oceanem? Wielu liczyło na poprawę losu, inni uciekali przed prześladowaniami religijnymi lub politycznymi, dlatego też liczba kolonistów rosła bardzo szybko. Ludzie Ci utrzymywali się przede wszystkim z uprawy rolnictwa i hodowli – wielkie plantacje tytoniu, bawełny, a do pracy wykorzystywano tysiące niewolników.</p> <p>Pomiędzy koloniami istniały ogromne różnice – religijne, narodowościowe, gospodarcze, społeczne. Natomiast łączyło je jedno, wszystkie były podległe Koronie Brytyjskiej.</p> <p>Prezentacja multimedialna (załącznik nr 1)</p>	<p>Rozwijanie umiejętności pracy z mapą.</p>
	<p>- polityka Wielkiej Brytanii wobec kolonii angielskich w Ameryce;</p>	<p>*Na rzutniku macie wyświetlony fragment tekstu źródłowego - <i>Oświadczenie sir Francisca Bernarda (...)</i> Proszę mi odpowiedzieć na podstawie tego tekstu jaką politykę zastosowało Królestwo Brytyjskie</p>	<p>Doskonalenie pracy z tekstem źródłowym. Kształtowanie umiejętności myślenia</p>

	<p>- zapoznanie uczniów z pojęciami: opłata stemplowa, bostońskie picie herbaty.</p>	<p>wobec swoich kolonii w Ameryce Północnej.</p> <p>*Tak, macie racje rząd Anglii pragnął utrzymać kolonie w całkowitej zależności, aby ciągnąć z nich możliwie największe zyski. Ograniczano rozwój przemysłu za oceanem, a handlować można było tylko za pośrednictwem brytyjskich okrętów. Koloniści z kolei chcieli pełnego rozwoju gospodarczego swoich ziem.</p> <p>W 1765 roku władze brytyjskie nałożyły podatek na kolonistów. Pobierano go od każdego listu i pisma urzędowego.</p> <p>* Na rzutniku macie rysunek satyryczny dotyczący tego wydarzenia czy ktoś z was wie jak się nazywał ten podatek ?!</p> <p>*Opłata stemplowa.</p> <p>Na kontynencie amerykańskim zawrzało, ponieważ chodziło o sam fakt nałożenia przez władze angielskie podatków. Koloniści uważali, że sami powinni decydować o własnych sprawach finansowych, tymczasem w angielskim parlamencie nie zasiadał ani jeden Amerykanin. Koloniści ogłosili bojkot angielskich towarów.</p> <p>Przyniosło to efekt, mianowicie zniesiono ową opłatę stemplową, lecz wprowadzono cła na towary importowane przez kolonie. Wybuchły zamieszki w koloniach, dlatego też Wielka Brytania postanowiła znieść cła, pozostawiając tylko jedno niewielkie cło na herbatę.</p> <p>W grudniu 1773 roku w nocy koloniści przebrani za Indian zatopili skrzynie z herbatą.</p> <p>*Wydarzenie to przeszło do historii pod nazwą, kto mi powie jaką ? „Bostońskie picie herbaty”.</p> <p>N: praca pod kierunkiem nauczyciela</p>	<p>przyczynowo-skutkowego.</p> <p>Poprawność językowej wypowiedzi.</p>
--	--	--	--

	<p>*Omawianie przebiegu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych (6').</p> <p>-Deklaracja Niepodległości praca pod kierunkiem nauczyciela ze źródłem (5').</p> <p>- zapoznanie uczniów z postaciami: Tomasz Jefferson, Jerzy Waszyngton,</p>	<p>z wykorzystaniem tekstu w podręczniku; pogadanka.</p> <p>*Na stronie 195 w podręczniku znajduje się rozdział, który jest zatytułowany :Bostońska herbata". Proszę przeczytajcie go uważnie, a potem udzielcie mi odpowiedzi na zadane przeze mnie pytania. (3')</p> <p>- Jaka była reakcja strony angielskiej na zatopienie skrzyń z herbatą ?</p> <p>- Co za wydarzenie miało miejsce wiosną 1775 roku i jakie ono miało skutki ?</p> <p>N: praca pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem źródła ikonograficznego i tekstowego; pogadanka.</p> <p>4 lipca 1776 roku 13 kolonii amerykańskich podpisało Deklarację Niepodległości. Na rzutniku macie obraz przedstawiający to wydarzenie, a przed sobą tekst tego dokumentu. (załącznik nr 2)</p> <p>*Kto jest autorem Deklaracji Niepodległości ? <i>Thomas Jefferson</i></p> <p>*Jakie poglądy głosiła Deklaracja Niepodległości ? <i>Oświeceniowe poglądy o wolności i równości wszystkich ludzi.</i></p> <p>Dokument ten powoływał nowe państwo – Stany Zjednoczone. Zapewne jak się domyślacie Wielka Brytania nie uznała nowego państwa, dlatego też o dalszych jego losach miała zdecydować wojna.</p> <p>Anglicy posiadali znaczną przewagę militarną nad Amerykanami zarówno pod względem liczebności armii jak i jej wyposażenia.</p> <p>*Kto został naczelnym wodzem wojsk amerykańskich? Dla</p>	<p>Doskonalenie pracy z tekstem podręcznika. Kształtowanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności pracy z źródłem ikonograficznym i tekstowym.</p>
--	--	---	--

	<p>Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski,</p> <p>*Omawianie przebiegu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych (4').</p> <p>- lokalizowanie miejsc bitew na mapie.</p> <p>*Konstytucja Stanów Zjednoczonych praca pod kierunkiem nauczyciela ze źródłem</p>	<p>ułatwienia portret tej osoby widzenie na rzutniku. <i>Jerzy Waszyngton.</i> Ze strategicznego punktu widzenia wydawało się, że nowo powstałe państwo nie ma szans na wygranie tej wojny, zwłaszcza, że Kanada pozostała wierna Brytyjczykom. Jednak po stronie kolonistów było ukształtowanie terenu, do którego nie była przyzwyczajona regularna armia europejska, która była źle dowodzona.</p> <p>N: praca pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem mapy w podręczniku oraz mapy ściennej; pogadanka.</p> <p>Wojska amerykańskie pokonały armię angielską w bitwie pod Saratogą, jesienią 1777 roku. Wygrana ta potoczyła się echem po Europie i dzięki temu było coraz więcej chętnych ochotników, m. in.: Polacy, Tadeusz Kościuszko oraz Kazimierz Pułaski. W 1781 roku siły amerykańsko-francuskie zwyciężyły pod Yorktown.</p> <p>*Kto mi wskaże na mapie gdzie odbyły się bitwy, o których przed chwilą mówiliśmy ?</p> <p>Zwycięstwa te doprowadziły do zawarcia pokoju pomiędzy Wielką Brytania, a Stanami Zjednoczonymi w roku 1783, gdzie Brytyjczycy uznali niepodległość Stanów Zjednoczonych.</p> <p>N: Praca pod kierunkiem nauczyciela z wykorzystaniem tekstu źródłowego; pogadanka. (załącznik nr 3)</p> <p>W 1787 roku przedstawiciele 12 stanów uchwalili Konstytucję Stanów Zjednoczonych. Pierwszy</p>	<p>Rozwijanie umiejętności pracy z mapę.</p> <p>Doskonalenie umiejętności analizy tekstu źródłowego. Doskonalenie</p>
--	---	---	---

	(9').	<p>taki dokument na świecie. Dzielił on władzę na ustawodawczą, którą pełnił Kongres, wykonawczą czyli prezydent oraz sądowniczą.</p> <p>* Czy obowiązuje on jeszcze dziś ?</p> <p>*Na rzutniku macie fragment Konstytucji Stanów Zjednoczonych. Przeczytajcie go uważnie. Po czym wykonajcie zadanie na kartkach, które Wam rozdałam. (5')</p> <p>*Kto został pierwszym prezydentem Stanów Zjednoczonych ?</p> <p><i>Jerzy Waszyngton</i></p>	<p>umiejętności formułowania tez i wniosków na podstawie tekstu źródłowego.</p>
V. REKAPITULACJA PIERWOTNA (5')	<p>Wnioski końcowe: W końcu XVII i 1 połowie XVIII wieku powstało 13 kolonii w Ameryce Pn. między którymi istniały różnice religijne, narodowościowe, oraz gospodarcze. Wielka Brytania dążyła do utrzymania kolonii w całkowitej zależności politycznej oraz gospodarczej, co napotkało opór Amerykanów. W 1775 roku rozpoczęła się wojna o niepodległość USA, rok</p>	<p>Krzyżówka (załącznik nr 4)</p>	<p>Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego. Kształtowanie umiejętności wyciągania wniosków.</p>

	<p>później uchwalono Deklarację Niepodległości . W 1783 roku Anglia uznała niepodległość Stanów Zjednoczonych . Uchwalono również pierwszą na świecie konstytucję – 1787 roku, która zawierała zasadę trójpodziału władzy.</p>		
VI. KONTROLA I OCENA (2')		Nauczyciel ocenia uczniów. Najbardziej aktywnym stawia plusy.	
VII. PRACA DOMOWA (1')		<p>Nauczyciel zadaje uczniom pracę domową: <i>Opisz w 5-6 zdaniach:</i> - <i>sytuację kolonii angielskich w Ameryce Północnej przed 1776 rokiem;</i> - <i>dlaczego koloniści postanowili oderwać się od Korony Brytyjskiej?</i> - <i>wymień cechy charakterystyczne ustroju Stanów Zjednoczonych.</i></p>	